

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 4.10.2023
COM(2023) 566 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

Förslag till Europeisk förklaring om cykling

1. Inledning och motivering

Att sätta människors välbefinnande och den europeiska industrins konkurrenskraft i centrum för den gröna omställningen är nyckelprioriteringar för Europeiska kommissionen. Cykling, som är ett av de mest hållbara och hälsosamma transportsätten och en industri som utvecklas snabbt, är väl lämpat att stödja denna viktiga process.

Att öka andelen cykling bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser, luft- och bullerföroreningar samt trafikstockningar. Dessutom kan cykling förbättra det fysiska och psykiska välbefinnandet och den sociala integrationen. Det är en viktig möjliggörande faktor för hållbar turism och medför också påtagliga fördelar för den lokala ekonomin genom gröna kvalitativa arbetstillfällen, särskilt i små och medelstora företag.

Kommissionen föreslår därför att en rad principer upprättas för att bidra till att frigöra den fulla potentialen hos cykling i EU.

Dessa principer skulle komma att ingå i den **europeiska förklaringen om cykling** (förklaringen), som är avsedd att tjäna som en strategisk kompass för relevant EU-politik och nationell politik i framtiden.

Förklaringen, som finns i bilagan till detta meddelande, läggs fram av kommissionen och ska undertecknas av Europaparlamentet, rådet och kommissionen som en gemensam förklaring.

Den förväntas bidra till att uppnå målen i den europeiska gröna given, strategin för hållbar och smart mobilitet och handlingsplanen för nollförorenig. Den överensstämmer vidare med principen 20 i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, att alla har rätt att få tillgång till samhällsviktiga tjänster av god kvalitet, även för transporter.

Det nuvarande förslaget är ett svar på uppmaningarna från Europaparlamentet, särskilt resolutionen om utveckling av en EU-strategi för cykling¹, och från de flesta medlemsstater². Förklaringen överensstämmer med EU:s nya ram för mobilitet i städer³.

2. Fortlöpande insatser

Så som anges i EU:s nya ram för mobilitet i städer måste EU, för att bidra till sina alltmer ambitiösa mål för klimat, miljö, digitala tjänster, hälsa och samhälle, vidta mer beslutsamma åtgärder för mobilitet i städer för att övergå från den nuvarande strategin baserad på trafikflöden till en strategi baserad på en mer hållbar mobilitet för människor och varor⁴.

¹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0058_SV.html.

² <https://www.benelux.int/fr/publication/european-cycling-declaration/>.

³ COM(2021) 811.

⁴ Det innebär att det behövs en starkare bas av kollektiva transporter/kollektivtrafik, bättre möjligheter till aktiv mobilitet (t.ex. gång och cykling) och effektiva utsläppsfria lösningar för logistiken i städer och lokal varudistribution och en ökad tillgänglighet. Sådana multimodala lösningar bör vara huvudprincipen för mobiliteten i städer men utsläppsfri, uppkopplad, automatiserad och delad mobilitet kommer att vara ett viktigt inslag i omställningen till en

Trots de många fördelarna med cykling är det fortfarande alltför få människor i EU som cyklar⁵, med enorma skillnader i nivån på cykling mellan medlemsstater, regioner och städer. Detta beror särskilt på otillräcklig infrastruktur och därav följande säkerhetsproblem, liksom skillnader i kulturell inställning till cykling och en bristande medvetenhet.

EU i allmänhet och kommissionen i synnerhet har redan vidtagit flera åtgärder för att ta itu med dessa frågor och främja cykling, såsom att

- göra en översyn av EU:s transportpolitik: I strategin för hållbar och smart mobilitet⁶ och EU:s ram för mobilitet i städer⁷ efterlyses en ökad användning av cykling och andra hållbara transportsätt.
- Uppmuntra användningen av cykling i EU:s koncept för planering av hållbar rörlighet i städer, del av kommissionens rekommendation (EU) 2023/550⁸ om nationella stödprogram för planering av hållbar rörlighet i städer.
- Fastställa krav för att bättre integrera aktiva transportsätt i multimodala knutpunkter för passagertrafik vid urbana knutpunkter och upprätthålla kontinuiteten och tillgängligheten för cykelvägar i syfte att främja de aktiva transportsätt som ingår i förslaget till den reviderade förordningen om det transeuropeiska transportnätet (TEN-T)⁹.
- Fastställa krav för insamling och inlämning av uppgifter om rörlighet i städer till kommissionen, i förslaget till den reviderade TEN-T-förordningen.
- Fastställa krav för ett minsta antal cykelparkeringsplatser i förslaget till ett reviderat direktiv om byggnaders energiprestanda¹⁰.
- Uppmuntra användningen av cyklar genom att införa ett nytt system för handel med utsläppsrätter (ETS2)¹¹ som sätter ett koldioxidpris på de bränslen som används i byggnader, vägtransporter och andra sektorer, och göra betydande auktionsintäkter tillgängliga för medlemsstaterna för att stödja den gröna omställningen, även inom transportsektorn.
- Inrätta den sociala klimatfonden¹², med avsatt finansiering riktad till utsatta grupper som är särskilt drabbade av det nya utsläppshandelssystemet (ETS2), för att påskynda

klimatneutral framtid för städerna, som också möjliggör hållbara förbindelser mellan förorts- och landsbygdsområden och städer. En bättre hantering av transporter och mobilitet med hjälp av multimodala knutpunkter och digitala lösningar behövs för att effektivisera systemet i dess helhet.

⁵ Enligt Eurobarometerundersökningen från 2019 använder omkring 9 % av EU-medborgarna (elektriska) cyklar eller skotrar som sitt primära transportmedel. Källa: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2226>.

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0789>.

⁷ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ad816b47-8451-11ec-8c40-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-250877856>.

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32023H0550>.

⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A52021PC0812>.

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=celex%3A52021PC0802>.

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32023L0959&qid=1688743056255>.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX%3A32023R0955&qid=1688742687499>

Den sociala klimatfonden, som kommer från intäkterna från det nuvarande utsläppshandelssystemet och främst från det nya utsläppshandelssystemet för byggnader, vägtransporter och små industrier (ETS2), förväntas från 2026 till

utfasningen av fossila bränslen i byggnader och stimulera användningen av utsläppsfri och utsläppssnål mobilitet och transport, inbegripet stöd till inköp och användning av cyklar.

- Föreslå en omarbetning av energibeskattningsdirektivet¹³ för att bidra till hanteringen av transporternas klimat- och miljörelaterade utmaningar.
- Tillhandahålla finansiering för cyklingsrelaterade projekt genom olika program, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden, Sammanhållningsfonden, Fonden för ett sammanlänkat Europa, Faciliteten för återhämtning och resiliens¹⁴, InvestEU¹⁵ och Horisont Europa-programmet.
- Stödja forskning och innovation¹⁶ inom teknik och tjänster med anknytning till cykling, såsom e-cyklar, anpassade cyklar eller specialcyklar och utrustning för personer med funktionsnedsättning, system för cykeldelning och smart cyklingappar.
- Främja cykling som idrott, fritidssyssla och transportmedel, vilket bidrar till en hälsosam och aktiv livsstil inom ramen för #BeActive-kampanjen¹⁷, som kulminerar i den europeiska idrottsveckan¹⁸ samt genom medvetandehöjande kampanjer, såsom den europeiska rörlighetsveckan¹⁹ och den europeiska trafiksäkerhetsstadgan²⁰.
- Stödja ömsesidigt lärande mellan medlemsstaterna när det gäller att förbättra säkerheten för oskyddade trafikanter, särskilt cyklister, genom EU:s trafiksäkerhetsutbyte²¹.

2032 mobilisera 86,7 miljarder euro i stöd till utsatta hushåll, utsatta transportanvändare och utsatta mikroföretag för en rättvis omställning.

¹³Förslag till rådets direktiv om en omstrukturering av unionsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (omarbetning), COM(2021) 563 final.

¹⁴För närvarande uppskattar kommissionen, på grundval av de bedömda och godkända återhämtnings- och resiliensplanerna, att totalt 1,7 miljarder euro har anslagits till åtgärder med anknytning till cykelinfrastruktur. Dessa har föreslagits och håller på att genomföras av Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Grekland, Italien, Lettland, Rumänien, Slovakien och Tjeckien.

¹⁵Några exempel på InvestEU-insatser som stöder hållbar rörlighet, är bland annat följande investeringar:

- InvestEU:s ram för hållbar omställning (Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling) för att investera i delprojekt om hållbar rörlighet och rörlighet i städer.
- Raminsats nr 14 för hållbarhetsgaranti (Europeiska investeringsfonden) för investeringar i utsläppssnål och utsläppsfri rörlighet. Detta är den första europeiska garantiprodukten till stöd för den gröna omställningen för små företag och enskilda personer.
- Grönt finansieringsprogram för utvecklare (Europeiska investeringsbanken) för att ge ramlån till projekt som stöder Parisavtalets mål (inklusive grön rörlighet).
- Raminsats nr 8 SMEW RIDW gemensam egetkapitalprodukt för små och medelstora företag – underprodukt klimat- och miljölösningar (Europeiska investeringsfonden) för att stödja forskning och utveckling, demonstration, utökning och kommersialisering av teknik eller lösningar som bidrar till den europeiska gröna given, inklusive rörlighet och transport och stadsmiljöer.
- Shift4Good Fund I (Europeiska investeringsfonden), som är inriktad på smart och hållbar rörlighet och transport och cirkulär ekonomi och främst riktar sig mot företag till företag (B2B). Fonden är dock mer inriktad på att ta itu med det stora transportmediet från bilar till lufttransporter och sjöfartssektorerna.

¹⁶Flera relevanta projekt finns i Eu:s Transport R&I projektdatabas TRIMIS (<https://trimis.ec.europa.eu/>).

¹⁷<https://sport.ec.europa.eu/news/facts-and-figures-about-the-beactive-2022-campaign>.

¹⁸<https://sport.ec.europa.eu/initiatives/european-week-of-sport>.

¹⁹<https://mobilityweek.eu>.

²⁰<https://road-safety-charter.ec.europa.eu/>.

²¹<https://etsc.eu/projects/eu-road-safety-exchange/>.

- Fastställa krav för särskilda utrymmen för transport av cyklar på nya och uppgraderade tåg²².

3. Den europeiska förklaringen om cykling

För att kunna utnyttja cyklingens potential så att den effektivt kan bidra till att uppnå EU:s mål för rörlighet, klimat, miljö, hälsa, industri och sociala mål bör cykling i EU öka avsevärt. Detta kräver att myndigheterna på lokal, regional, nationell och EU-nivå ytterligare ökar sina insatser för att främja cykling och gör det till ett mer attraktivt och säkert alternativ för människor i alla åldrar, på olika träningsnivåer och för personer som lever med fysiska besvär.

Mot denna bakgrund föreslår kommissionen att en rad principer med vidhängande åtaganden fastställs. De kommer att utformas som ett utkast till en förklaring från Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Utkastet till en förklaring, som återges i bilagan, är ämnat som ett förslag att diskutera med Europaparlamentet och rådet, för att därefter undertecknas av alla tre institutionerna.

Den föreslagna förklaringen bygger på tidigare initiativ från medlemsstaterna och Europaparlamentet och drar nytta av bidrag från berörda parter²³.

Dess huvudprinciper är inriktade på följande frågor:

1. Utveckla och stärka cykelpolitiken.
2. Främja inkluderande, överkomlig och hälsofrämjande rörlighet.
3. Skapa mer och bättre cykelinfrastruktur.
4. Öka investeringar och skapa gynnsamma villkor för cykling.
5. Förbättra trafiksäkerheten.
6. Stödja gröna kvalitativa arbetstillfällen och utvecklingen av en europeisk cykelindustri i världsklass.
7. Stödja multimodalitet och cyklingsturism.
8. Förbättra insamlingen av uppgifter om cykling.

4. Det fortsatta arbetet

²²Förordning (EU) 2021/782 om rättigheter och skyldigheter för tågresenärer <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:32021R0782&from=CS>. Ovanstående bestämmelser är tillämpliga från och med den 7 juni 2025.

²³ Återkoppling mottogs vid ett särskilt möte i undergruppen för aktiv rörlighet i kommissionens expertgrupp för rörlighet i städer den 3 juli 2023 och under samrådet om EU:s nya ram för mobilitet i städer (https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12916-Sustainable-transport-new-urban-mobility-framework_sv).

I detta utkast till förklaring lägger kommissionen fram både en referensram och riktlinjer för att öka cyklingsnivåerna i EU och stödja relaterade kvalitativa arbetstillfällen och industrin.

Kommissionen kommer att främja kommunikation och samverkan med medlemsstaterna och alla relevanta aktörer för att säkerställa en medvetenhet om och ett gemensamt engagemang för principerna i förklaringen.